عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۹۷: افزایش پلکانی قیمت بنزین، ایده صحیحی است

حمید گرمابی عضو کمیسیون تلفیق درباره افزایش قیمت بنزین برای پرمصرف‌ها اظهار کرد: افزایش پلکانی و به تدریج ایده درستی است. به اعتقاد وی، این ایده البته تبعاتی چون هزینه صدور مجدد کارت و ایجاد زمینه سوءاستفاده و رانت را در پی دارد. وی در گفت‌وگو با عیار آنلاین افزود: هر طرحی نقاط ضعف و قوت خود را دارد، ولی کارتی کردن و سهمیه بندی کردن به هر حال یک راه کوتاه مدت است و طولانی مدت نیست.

دیدگاه

ارزیابی ۳ راهکار برای تعیین قیمت بنزین

سعید قاضی‌پور (کارشناس انرژی)- اجرانشدن فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها در سال ۹۱ و تک‌نرخی کردن بنزین در سال ۹۴ موجب شد مقدار واردات بنزین در هفت‌ماه ابتدای سال ۹۶، به حدود ۱۵ میلیون لیتر در روز (تقریباً ۸ برابر واردات بنزین در سال ۹۱) به ارزش حدود پنج هزار میلیارد تومان برسد. با توجه به متوسط مصرف روزانه ۸۱ میلیون لیتری بنزین در ۹ ماه نخست سال ۹۶ و واردات ۱۵ میلیون لیتری در روز، یارانه پرداختی از سوی دولت در یک سال بابت بنزین وارداتی و تولید داخل تقریباً مبلغی معادل ۱۲/۵ هزار میلیارد تومان است. در این شرایط، هر کس بیشتر بنزین مصرف کند، دولت به او یارانه بیشتری بابت بنزین پرداخت می‌کند که خلاف اصول مدیریت مصرف و در تضاد با عدالت است.

با این حال و بر اساس تبصره ۱۸ لایحه بودجه ۹۷، دولت قصد دارد درآمد ۱۷ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان از محل تفاوت نرخ حامل‌های انرژی در سال آینده را در حوزه اشتغال مصرف کند. مطابق با اخبار منتشرشده در رسانه‌ها از جمله پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، دولت دوازدهم قصد دارد قیمت بنزین را به ۱۵۰۰ تومان در هر لیتر افزایش دهد. درباره این مسئله، می‌توان با جمع‌بندی مباحث مطرح‌شده توسط کارشناسان و مسئولان، سه دیدگاه برای قیمت‌گذاری بنزین برشمرد. در ادامه این سه دیدگاه را مطرح و نقد می‌کنیم.

نخست، دیدگاه دولت مبنی بر افزایش قیمت بنزین تا ۱۵۰۰ تومان برای تمامی مردم است. این افزایش قیمت با توجه به میزان مصرف فعلی، افزایش درآمد ۱۵ هزار میلیاردی را برای دولت به همراه خواهد داشت. اما این طرح معایبی دارد که باید به آن‌ها توجه کرد. افزایش فشار اقتصادی بر دهک‌های پایین جامعه، افزایش کرایهٔ حمل و نقل از جمله تاکسی‌ها، اتوبوس‌ها و ... و در نتیجه ایجاد تورم عمومی از اشکالات جدی این طرح به شمار می‌رود. همچنین اگرچه افزایش محسوس قیمت بنزین می‌تواند بر کنترل مصرف مؤثر باشد، اما تأثیر آن بر اصلاح رفتار مصرف‌کنندگان استمرار نخواهد داشت[۱].

نگاه دوم مربوط به اکثر نمایندگان مجلس است. این نمایندگان با افزایش ۵۰ درصدی قیمت بنزین مخالف هستند. آن‌ها قائل به این مسئله هستند که این اقدام موجب افزایش تورم، کاهش یک درصدی رشد اقتصادی و (طبق اظهار نظر اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس) منجر به نابودی ۴۰۰ هزار شغل می‌شود. با این حال باید توجه داشت که افزایش نیافتن قیمت بنزین نتایج مثبت و منفی به همراه خواهد داشت. یکی از آثار مثبت این مدل افزایش نیافتن تورم اقتصادی است.

اما این رویه موجب افزایش مصرف و واردات بنزین می‌شود و به تبع آن نه‌تنها درآمد دولت افزایش نمی‌یابد، بلکه موجب پرداخت یارانه به مبلغ ۱۲ هزار میلیارد به مصرف‌کنندگان بنزین می‌شود، که اکثر آنان از دهک‌های متوسط و بالای اقتصادی هستند. این در حالی است که این یارانه باید در اختیار اقشار کم‌درآمد قرار گیرد و صرف زیرساخت‌های کشور شود.

اما نظر سوم مربوط به موضوعی در اقتصاد انرژی با عنوان نظام تعرفه‌گذاری پلکانی افزایشی است که در ادبیات جهانی به IBT شهرت دارد و به نوعی در مقابل دو راهکار قبل قرار می‌گیرد.

بر این اساس، پیشنهاد می‌شود قیمت بنزین با استفاده از زیرساخت کارت سوخت تنها برای پرمصرف‌ها افزایش یابد. بر اساس آمارها[۲] ۶۶ درصد مصرف‌کنندگان بنزین کمتر از ۸۰ لیتر در ماه مصرف دارند و بر این اساس می‌توان میزان بنزین یارانه‌ای را ۸۰ لیتر در ماه و به قیمت ۱۰۰۰ تومان در نظر گرفت و قیمت بنزین بالای ۸۰ لیتر را معادل بنزین آزاد یعنی حدود ۲۰۰۰ تومان تعیین کرد.

از مزایای اجرای این الگو می‌توان به کاهش پرداخت یارانه از سوی دولت از ۱۲ هزار میلیارد تومان به ۲ هزار میلیارد تومان اشاره کرد. همچنین کنترل مصرف بنزین با سهمیه‌بندی سوخت، کاهش واردات بنزین و عادلانه شدن توزیع یارانه‌های انرژی از مزایای بارز آن است. ضمن این که برآورد می‌شود این اقدام درآمدهای دولت را حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان افزایش دهد.

[۱] تک‌نرخی کردن بنزین در سال ۹۴، رشد مصرف بنزین ۵/۶ و ۸ درصدی را در سال ۹۵ و ۹ ماه نخست ۹۶ به همراه داشت. [۲] آخرین اطلاعات سامانهٔ هوشمند سوخت در سال ۹۳

(منبع: عیار آنلاین)

نگاهی بر نظرات موافقان و مخالفان سناریوهای بنزینی

بنزین ۲ نرخی یا ۱۵۰۰ تومانی ؟

غیاثی- در حالی که با پیشنهاد دولت برای افزایش قیمت بنزین به ۱۵۰۰ تومان، موجی از انتقادات و البته پیشنهادات جایگزین مثل دونرخی شدن مجدد بنزین ارائه شده است، دولت با استدلال هایی نظیر سختی تامین سهمیه برای ناوگان حمل و نقل عمومی (تاکسی ها، وانت بارها و آمبولانس ها) به فسادهای موجود در این زمینه اشاره می کند و زیر بار دونرخی شدن بنزین نمی رود. اگرچه این سختی ها، پیچیدگی ها و البته فسادها در بنزین دونرخی (و هر کالای دونرخی دیگر) متصور است، اما سوال این است که تصمیم بهینه برای تمام جامعه چیست؟ وظیفه سیاست گذار اقتصادی این است که بدون تعصب، سناریوهای مختلف را ارزیابی و با لحاظ فواید و تبعات هر کدام، بهترین تصمیم را اتخاذ کند. در ادامه ابتدا پیشنهاد دولت برای افزایش قیمت بنزین را مرور می کنیم و تبعات آن و انتقادات وارد شده را بر می شماریم. سپس سراغ تبعات دونرخی شدن خواهیم رفت و تصویری از میزان مشکلات و فساد ایجادشده ارائه خواهیم کرد. در گام بعد فواید و آثار مثبت بنزین دونرخی را مرور می کنیم.

■ **تصمیم دولت چیست و چه تبعاتی دارد؟**

دولت (در تبصره ۱۸ ماده واحده لایحه بودجه ۹۷) می گوید که می خواهد با افزایش قیمت بنزین به ۱۵۰۰ تومان و گازوئیل به ۴۰۰ تومان، منابع کافی برای طرح های اشتغال زایی (یارانه سود تسهیلات اشتغال زایی) فراهم کند. هر دو بخش این پیشنهاد با انتقادجدی مواجه است:

افزایش ناگهانی ۵۰ درصدی قیمت بنزین تبعات تورمی دارد و موجب ایجاد فشار بر اقشار متوسط و ضعیف جامعه می شود. دولت تاکنون اعلام نکرده است که بر چه اساسی به نرخ ۱۵۰۰ تومانی رسیده اما برخی اخبار حکایت از چانه زنی بر سر این موضوع در هیئت دولت دارد. سازمان برنامه نرخ های بالاتری پیشنهاد داده است اما با مخالفت وزارت جهاد کشاورزی و وزارت راه در نهایت بنزین ۱۵۰۰ تومانی حاصل شده است[i]. بنابراین به نظر نمی رسد این پیشنهاد نتیجه یک کار مطالعاتی و سنجش ابعاد مختلف اقتصادی و اجتماعی موضوع باشد.

تامین منابع لازم برای اشتغال زایی از محل افزایش قیمت سوخت هم محل اشکال جدی است. به طور طبیعی، منابع حاصل از هر بخش باید در همان بخش مصرف شود و اگر هم قرار است اشتغالی ایجاد شود، باید در همان بخش باشد. به طور کلی افزایش قیمت بنزین باید متاثر از سیاست های بخش انرژی و سبد سوخت کشور باشد نه نیاز دولت به منابع. در ادامه در این باره توضیح خواهیم داد.

■ **وقتی خبری از یک سیاست انرژی منسجم نیست**

به طور کلی دولت می تواند در زمینه سیاست های خود در حوزه های مختلف از سیاست های قیمتی (افزایش یا کاهش مالیات یا یارانه یک بخش یا کالا) استفاده کند. مثلا برای کاهش مصرف سیگار یا نوشابه مالیات وضع کند و به شیر یارانه بدهد. درباره بنزین و به طور کلی بخش انرژی، به دلیل استراتژیک بودن و وجود آثار خارجی (آلودگی) این بخش، معمولا دولت ها دخالت های ویژه تری انجام می دهند و سیاست های منسجمی برای تعیین سبد سوخت بهینه کشور و کاستن از آثار و تبعات مصرف نامتناسب انواع انرژی وضع می کنند. اما دولت بدون توجه به جوانب مختلف مصرف انرژی در کشور به دنبال تامین منابع اشتغال از این بخش است. اگر دولت برنامه دقیق تری برای این بخش داشته باشد و به سوالاتی نظیر موارد زیر پاسخ دهد، قطعا موضوع بنزین دونرخی نیز موضوعیت بیشتری خواهد داشت. دولت در یک بسته انرژی باید تعیین کند که در چهار سال آینده:

*سهم دیگر سوخت ها به ویژه CNG در سبد سوخت کشور چقدر است و برنامه آتی دولت برای آن چیست؟

*میزان زیاد یارانه های پنهان پرداختی به بنزین و سوخت، چگونه سامان خواهد یافت؟

*آلودگی فزاینده ناشی از مصرف سوخت یارانه ای، چگونه مهار خواهد شد؟

متاسفانه دولت بدون توجه به مسائل متعددی که در حوزه انرژی وجود دارد، از این بخش به عنوان ابزاری برای رفع مشکلات بخش دیگر استفاده کرده است که خود موجب سوال و اشکال است.

■ **تصمیم های خلق الساعه و مشکلاتی که هیچ وقت حل نمی شود**

دولت می تواند با تنظیم درست سیاست خود در حوزه انرژی تاثیر به سزایی بر رفع معضلات مختلف بخش انرژی و محیط زیست بگذارد. مثلا فرض کنید که توسعه CNG برای توسعه حمل و نقل عمومی در دستور کار قرار گیرد. دولت می تواند هم اکنون این سیگنال را به مردم و خودروسازان بدهد که تا پنج سال آینده قیمت CNG تغییر نخواهد کرد و برعکس بنزین به صورت پلکانی رشد خواهد کرد. همزمان بخشی از درآمدهای افزایش قیمت بنزین را نیز به توسعه جایگاه های عرضه CNG اختصاص دهد. سرمایه گذاران هم این سیگنال را دریافت خواهند کرد که می توانند روی توسعه بخش CNG و ساخت تجهیزات آن سرمایه گذاری کنند و از این محل شغل هم ایجاد خواهد شد. اما وقتی دولت به یک باره بنزین را گران می کند و هیچ چشم اندازی درباره سیاست های آینده وجود ندارد، هیچ اتفاقی نخواهد افتاد؛ نه خودروسازان تغییری در تولید خود ایجاد خواهند کرد، نه مردم الگوی مصرف خود را تغییر خواهند داد و نه مشکل اشتغال و آلودگی حل خواهد شد. اگر چنین بسته جامعی برای انرژی دیده شود، بنزین دونرخی جایگاهی ویژه خواهد یافت.

■ **تبعات دونرخی شدن بنزین چیست؟**

مهم ترین مشکلات و سختی های بنزین دونرخی در تعیین سهمیه برای گروه های خاصی مثل رانندگان تاکسی، وانت بارها و ... است. با تعیین سهمیه بالاتر برای این گروه ها، برخی تمایل پیدا می کنند با معرفی خود به عنوان راننده تاکسی، سهمیه را به قیمت پایین تر دریافت کنند و به قیمت بالاتر به فروش برسانند. فساد از این جا شکل می گیرد که عده ای معدود، عملا تاکسیرانی یا کار با وانت را کنار می گذارند و از محل فروش بنزین یارانه ای به قیمت بالاتر کسب درآمد خواهند کرد. استدلال دیگر هم این است که برخی گروه ها که نیاز واقعی به بنزین بیشتر دارند قابل شناسایی نیستند؛ مثلا کشاورزانی که برای حمل و نقل محصولات و نهاده های خود نیاز بسیار بیشتری به سوخت، نسبت به سهمیه متعارف، دارند. البته این دسته از تبعات در همان گروه اول و ذیل وانت بارها قابل طرح هستند. این موضوع ممکن است تبعات دیگری مثل حوادث ناشی از انبار شدن یا حمل بنزین ایجاد کند که البته میزان آن بسیار کم است.

■ **مشکلات سوخت گیری و اتلاف وقت**

برخی نیز (به طور عمده مسئولان صنفی جایگاه داران) مشکلات ایجادشده برای مردم در فرایند سوخت گیری را از تبعات کارت سوخت می شمارند. اتلاف وقت، ثبت رمز یا فراموشی آن، فراموشی کارت و ایجاد صف هنگام سوخت گیری از جمله این مسائل است که به اعتقاد برخی به منافع حاصل از دونرخی شدن بنزین و استفاده از کارت سوخت نمی ارزد. استدلال دیگر هم که به طور عمده از سوی مقامات وزارت نفت اعلام می شود نبود نیاز به کارت سوخت و بنزین دونرخی با توجه به افزایش قیمت بنزین و کاهش قیمت نفت (کاهش فاصله قیمت بین المللی و داخلی بنزین) در شرایط فعلی است. به اعتقاد آن ها در گذشته این سیاست لازم بود اما اکنون فواید چندانی ندارد.

■ **فواید بنزین دونرخی؛ از کنترل مصرف تا عدالت توزیعی**

واقعیت این است که تمام تبعات فوق قابل رفع یا تقلیل اند یا این که حداقل در برابر منافع بنزین دونرخی اندک هستند. مثلا می توان برای ناوگان حمل و نقل عمومی که در سال های اخیر به طور عمده به CNG مجهز شده اند، گاز را با قیمت مناسب تر اختصاص داد و سهمیه مازاد بنزین را کاهش داد. بنابراین در یک بسته جامع انرژی می توان تبعات ناشی از سختی تعیین سهمیه برای گروه های خاص (که به طور عمده مربوط به تاکسی ها و وانت بارهاست) را به حداقل رساند. ضمن آن که حتی اگر انحرافی در تعیین این سهمیه صورت گیرد (و برخی از آن سوءاستفاده کنند) باز هم یک فساد بزرگ یا انحراف جدی نخواهد بود و در برابر مشکلات و انحرافات بسیار بزرگ تر موجود و البته منافع دونرخی شدن بنزین قابل چشم پوشی است. چنان چه قبلا تشریح شده است[ii] کنترل موثر مصرف و آلودگی (به خاطر ایجاد لنگر ذهنی و محل مقایسه برای مصرف بهینه)، تامین منابع لازم برای سیاست های دولت (اگر چه بهتر است منابع در بخش انرژی و نه برای امور دیگر استفاده شود) و توزیع عادلانه میلیاردها دلار[iii] یارانه پنهان از اولین مزیت ها و تبعات بنزین دونرخی است که همه این ها بدون فشار بر اقشار متوسط و کم مصرف ایجاد می شود.

■ **بنزین دونرخی را بخشی از یک فرایند و کوتاه مدت بدانیم**

البته پر واضح است که نباید به دونرخی بودن بنزین به عنوان یک سیاست بلندمدت نگاه کنیم. واقعیت این است که سهمیه بندی بنزین در سال ۸۶ روند فزاینده مصرف سوخت را کنترل کرد اما بعد از تک نرخی شدن آن در سال ۹۴ دوباره روند صعودی گرفته است. نمودار زیر این موضوع را به وضوح نشان می دهد. در این شرایط حالا دولت خود را ناگزیر از افزایش نرخ بنزین دیده است. اگر این افزایش کم باشد مثلا ۱۰ درصد، قطعا تاثیری در زمینه کنترل مصرف و آلودگی و همچنین تامین منابع نخواهد داشت. افزایش قابل توجه ۵۰ درصدی هم فشار مستقیم و غیرمستقیم (از محل تورم عمومی) بر اقشار مختلف ایجاد خواهد کرد. در این میان با توجه به جمیع توضیحات فوق، به نظر می رسد بازگشت موقتی به بنزین دونرخی بهینه ترین تصمیم پیش روی سیاست گذاران باشد. این تصمیمات می تواند بخشی از یک برنامه کوتاه مدت دو یا چهار ساله برای رفع مشکلات فعلی (مصرف فزاینده و آلودگی) باشد.

■ **پی نوشت**

[i] ۲۶ آذر ماه امسال یک مقام ارشد دولت در این زمینه در گفت‌وگو با فارس گفت: پیشنهادات مختلفی مطرح شد و گزینه پیشنهادی سازمان برنامه و بودجه رقم ۱۶۰۰ تومان برای بنزین و ۶۰۰ تومان برای گازوئیل بود که با مخالفت و مقاومت تعدادی از وزیران و مسئولان همراه شد. این مسئول ارشد دولت با اشاره به مخالفت وزارت جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی با نرخ پیشنهادی سازمان برنامه و بودجه گفت: در نهایت در آخرین جلسه هیئت وزیران که لایحه بودجه سال ۹۷ بررسی شد، قیمت ۱۵۰۰ تومان برای بنزین و ۴۰۰ تومان برای گازوئیل تصویب شد.

[ii] به مطالب زیر مراجعه کنید: یادداشت مورخ ۱۳ دی ماه در صفحه ۲ روزنامه خراسان

[iii] با فرض این که قیمت تمام شده بنزین حداقل دو هزار تومان باشد، هم اکنون روزانه ۸۰ میلیارد تومان یارانه پنهان فقط به بنزین اختصاص می یابد و هر کسی که بیشتر مصرف و بیشتر هوا را آلوده کند، بیشتر از یارانه دولتی و منابع ملی بهره خواهد برد! در یک سال این رقم به حدود ۸ میلیارد دلار می رسد که نزدیک به یک چهارم کل درآمدهای نفتی کشور است.

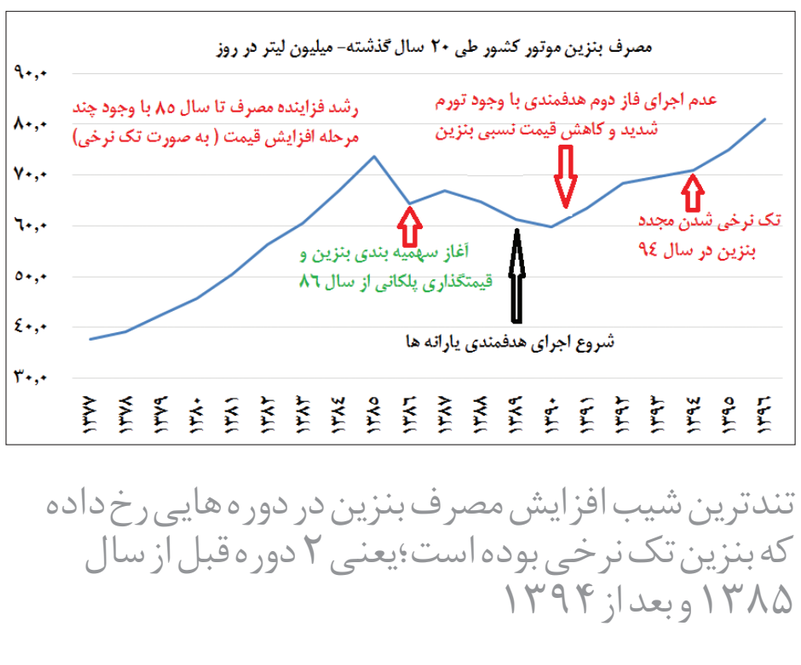

تندترین شیب افزایش مصرف بنزین در دوره هایی رخ داده که بنزین تک نرخی بوده است؛ یعنی ۲ دوره قبل از سال ۱۳۸۵ و بعد از ۱۳۹۴

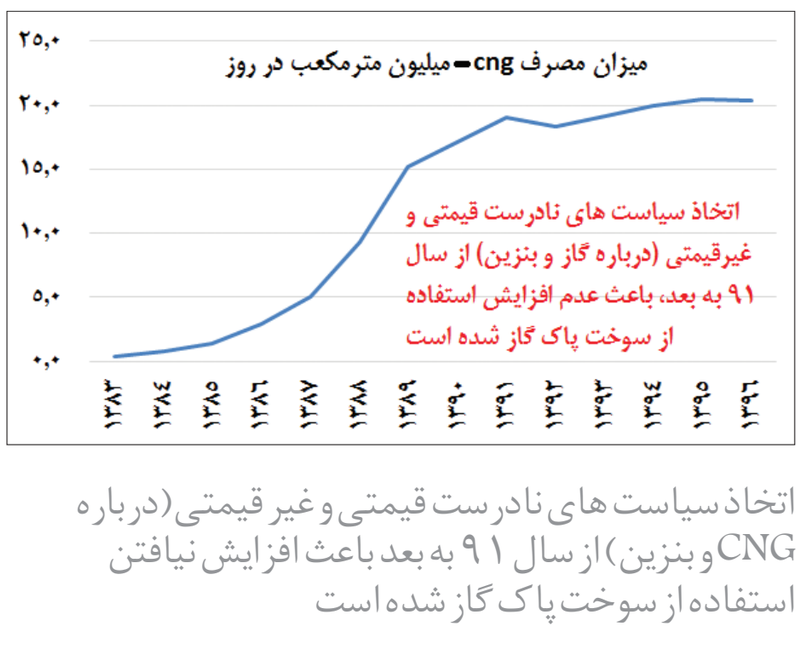

اتخاذ سیاست های نادرست قیمتی و غیر قیمتی (درباره CNG و بنزین) از سال ۹۱ به بعد باعث افزایش نیافتن استفاده از سوخت پاک گاز شده است

گزارش

دیدگاه برخی کارشناسان و مسئولان درباره مزیت ها و معایب بنزین ۲ نرخی

لاریجانی، رئیس مجلس، دوشنبه یازدهم دی ماه، درباره برنامه دولت برای افزایش قیمت بنزین گفت: پرش قیمت در این زمینه به مصلحت نیست. به گزارش خبرگزاری میزان رئیس مجلس خطاب به اعضای کمیسیون تلفیق بودجه ۹۷ گفت: برای تعیین نرخ بنزین و سوخت، حتما شرایط مردم را در نظر بگیرید. اصلا پرش قیمت در این زمینه به مصلحت نیست و شاید روش‌های دیگری مانند دونرخی کردن مفید باشد. باید طوری باشد که به طبقات پایین فشار نیاید.

■ **موثرترین سیاست ها، سیاست های نیمه قیمتی است**

شبکه کانون های تفکر ایران (ایتان) در گزارشی آورده است: تجربهٔ اعمال سیاست های قیمتی، نیمه قیمتی و غیر قیمتی در حوزهٔ مدیریت مصرف بنزین در ۲۰ سال گذشته به خوبی نشان می دهد که ترکیب دو سیاست نیمه قیمتی (نرخ پلکانی بنزین) و غیر قیمتی (توسعهٔ CNG و حمل و نقل عمومی) بیشترین تأثیر را روی کنترل مصرف، کاهش وابستگی به واردات و توقف روند ارزان فروشی بنزین داشته است. دولت می تواند به جای افزایش قیمت بنزین برای همهٔ اقشار مردم، با لحاظ قیمت های ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ تومانی به عنوان قیمت بنزین پایه و آزاد، درآمدهای ناشی از فروش بنزین را تقریباً ۳۴ درصد (معادل ۱۰ هزار میلیارد تومان) افزایش دهد (با فرض الگوی مصرف ۸۱ لیتر در ماه).

■ **قیمت پلکانی عادلانه ترین راه**

عبدالمجید شیخی، کارشناس اقتصادی، با بیان این که افزایش قیمت حامل‌های انرژی باعث رشد تورم می شود و فشار زیادی را بر اقشار مستضعف وارد می کند، افزود: طبق قانون هدفمندسازی یارانه‌ها قرار بود افزایش قیمت حامل‌های انرژی با افزایش سطح پوشش هدفمندسازی یارانه‌ها هماهنگ باشد و اقشار مستضعف شناسایی شوند. در عین حال، انرژی نیز با کارت سوخت توزیع شود، ولی این قانون عملی نشد و دولت حتی کارت سوخت را نیز حذف کرد. این کارشناس اقتصادی در گفت وگو با فارس تأکید کرد: افزایش پلکانی قیمت حامل‌های انرژی، عادلانه‌ترین راهکار برای کمک به اقشار ضعیف کشور است و در این شرایط دولت حاضر نیست یارانه ثروتمندان را حذف کند و سهم فقرا را افزایش دهد که این مسئله به معنی نقض قانون است.

■ **تجربه سهمیه بندی، خیلی موفق نبوده است**

سخنگوی سازمان برنامه و بودجه درباره دونرخی شدن بنزین گفت: این مسئله مضار و منافعی دارد. به گزارش خراسان، وی ۱۳ دی ماه امسال، درپاسخ به انتقاد یکی از خبرنگاران که چرا دولت اصرار دارد بنزین دونرخی نشود؟ گفت: در صورت سهمیه بندی انواع و اقسام تقسیم بندی ها باید مطرح شود، مانند اختصاص سهمیه به انواع تاکسی ها، وانت بارها، آمبولانس ها و حتی اسنپ و ... که نرخ بنزین برای هریک از این ها چقدر می شود، ما وارد حوزه هایی می شویم که تجربه آن را قبلا داشته ایم که خیلی تجربه موفقی نبوده است اما آن چه در نهایت مجلس تعیین می کند، ملاک عمل خواهد بود.

■ **استفاده از کارت سوخت، کاری منسوخ است**

رئیس اتحادیه جایگاه داران سوخت با اشاره به این که استفاده از کارت سوخت مربوط به ۱۱ سال پیش و کاری منسوخ است، گفت: استفاده دوباره از کارت سوخت یک کار اضافه است. این سیستم مربوط به سال ۱۳۸۶ است و تقریبا ۱۱ سال از زمان اجرای آن گذشته و یک کار منسوخ است. بیژن حاج محمدرضا در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به قانون مصوب مجلس شورای اسلامی مبنی بر استفاده دوباره از کارت سوخت، اظهار کرد: اتحادیه قبل از این که مجلس شورای اسلامی استفاده دوباره از کارت سوخت را تصویب کند، مخالفت خود را اعلام کرد، زیرا هنگامی که گفته می‌شود بنزین لیتری ۱۰۰۰ تومان است، استفاده از کارت سوخت بی معنی خواهد بود.

جدول متوسط [شماره ۷۰۲۳]

طراح جدول: مجید شادروح

افقی:
۱- عهد- محل تحصیل- ویران- به عهده گرفتن کاری به جای کسی ۲- لباس شنا- واحد طول انگلیسی- ناتنی- موبیز ۳- واحد سطح- قسمت خارجی ساختمان- فیلسوف آلمانی- شهری بر کرانه رود گنگ- مادر ۴- پول ژاپن- شُل- پیکان- برداشت غلات- ضمیر متکبر ۵- باد خنک- قومی از نژاد اسلاو ساکن روسیه- زیرکی- از پایتخت های اروپایی ۶- بزرگ نمایی تصویر- منزل- واحد شمارش چهارپایان- خوب ۷- دستگاه نمایش فیلم- تیز- پرچم- میوه نورس ۸- پرگویی- سنگ نبشته- نو- آرزو- خاک صنعتی ۹- تلخ- فقیر- فلانی- حیران- آب منجمد ۱۰- از ادات پرسش- شیره چغندر- از شهرهای لرستان- غلاف شمشیر ۱۱- شرمساری- خرمن ماه- چوب سوخته- ماه میلادی

عمودی:
۱- حرارت- بانگ- از واحدهای سرعت صوت ۲- تورم ورید- پسر ۳- چهارمن تبریز- بیشه- یازده ۴- قوم آتیلا- دانه کش بی آزار- ابزار کشاورز ۵- فلز رسانا- جزیه ۶- شهری در مازندران- آتشدان حمام ۷- درون- شهر فردوسی- اطراف ۸- قلعه کوچک- فلز گلوله- مگر ۹- خودروی صندوق دار- ارزش- از حروف الفبای بیگانه ۱۰- آتش- اثر هومر ۱۱- بانو- جد ۱۲- رود اروپا- مات- طویل ۱۳- فرهنگ- موی گردن شیر- غوک ۱۴- نماد تجاری- جدا- آخرین توان ۱۵- باغ شداد- فرصت دادن ۱۶- قافله- نت ششم ۱۷- پولک- قرض- ذات و سرشت ۱۸- دربست کارخانه- جیوه- حرف انتخاب ۱۹- فوری- فراوان ۲۰- گروه ورزشی- درخت اعدام- از فروع دین

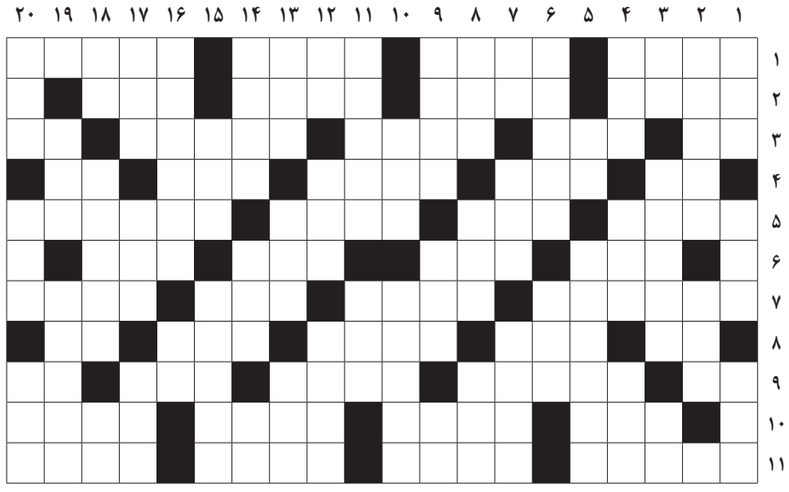

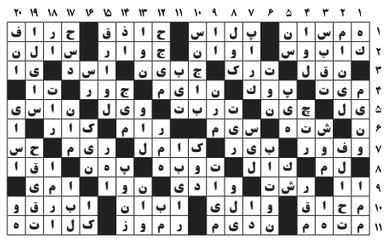

حل جدول شماره ۷۰۲۲

جدول سخت [شماره ۲۳۷]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی
۱- جای پا- از خطرناک ترین جانوران دریایی- وصف ها- اجرای دستورات کاربر در بانک اطلاعاتی ۲- مجموعه داستانی نوشته جمال میرصادقی- حرف نمی زند ۳- عقب مانده- شاعر فرانسوی گل های رنج- روشی برای اتصال رایانه به شبکه بدون استفاده از کابل ۴- مخترع تلویزیون- سبزی سالاد سرشار از مواد معدنی- لقب وزیران دوره قاجار بود- آدم ریزنقش و بانمک ۵- روشن و درخشان- معدن- مژده- خواهش های نفسانی ۶- راهی که به آخر نمی رسد!- نیتروژن- از تیم های فوتبال باشگاهی انگلیس- عمومی تر- جدید ۷- زودرنج- کشته شدگان در راه خدا- آهارزده- احسان ۸- ثروتمند- رشوه خوار- سمبل- میثاق ۹- کالای بازرگانی- جاذبه- پسران عرب ۱۰- دستگاهی برای پخش صدا- کارگردان فیلم دیدنی جانگوی از بندرها شده ۱۱- پاراوان- ویران شده- قرض- تیرپیکاندار.

عمودی
۱- باران اندک- قسی القلب- عکس پا! ۲- باد غربی- فیلمی ساخته آندره تارکوفسکی ۳- ویران کننده- گلابی ۴- جام ورزشی- عالم ماده ۵- ویژگی سیال ناروان که سخت حرکت کند- اما ۶- یک دور بازی تنیس- قشون- مظهر استقامت و استواری است ۷- شکم- کثیف و نامرتب ۸- چرب ترین میوه شناخته شده با کاربرد بسیار در محصولات بهداشتی و آرایشی- خسیس پس نمی دهد ۹- شدیدترین- دریاچه‌ای در مرز قزاقستان و ازبکستان- بدن ۱۰- ظرفیت شیمیایی- زشت ۱۱- چهره- از ارتفاعات استان یزد ۱۲- تخم مرغ انگلیسی- میوه تصفیه کننده خون- ذرات تشکیل دهنده مولکول ۱۳- تکرار شدن دانه تند خوراکی است- از باشگاه های معتبر فوتبال ایتالیا ۱۴- ضربه‌ای در کاراته- بینش ۱۵- دیوار بلند- خردمند- اسم ترکی ۱۶- مجموعه نغمات یک دستگاه موسیقی- عیدی ۱۷- نوعی الماس ارزان قیمت- قطعی و حتمی ۱۸- بی تاب و ناراحت- در توضیح کلام به کار می رود ۱۹- پلیمر مصنوعی سبک برای بسته بندی- از یاران امام حسین(ع) ۲۰- آبکی- پادشاه- شبکه گسترده جهانی.
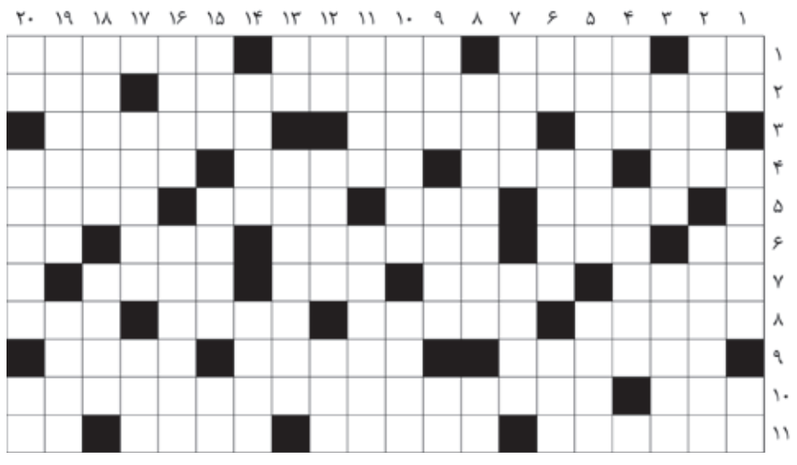
حل جدول شماره ۲۳۶